

HE

CE

MAYIS 2020

Rasim Özdenören'den Ön yazı:

Küresel Salgın ve Edebiyat

Hece Buluşmaları:

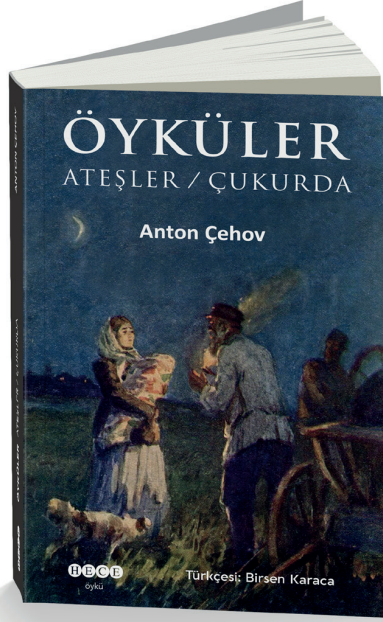
Atasoy Müftüoğlu ile Medeniyet, Sekülerizm ve Edebiyat Üzerine

Söyleşiler:Hasibe Çerko ile *Kristal Kentler* ve Başka Şeyler
Mehmet Özger ile Şairlere ve Şiire Dair

Rasim Özdenören / İhsan Deniz / Mehmet Narlı / Şakir Kurtulmuş / Yaşar Bedri / Adem Turan / İsmail Karakurt / Ali Salı / Mehmet Solak / Mehmet Aycı İbrahim Eryiğit / Mustafa Uçurum / İbrahim Yolalan / Seher Özkök / Ahmet Tepe / İbrahim Gökburun / Eyyüp Akyüz / Halil Ünal / Yunus Emre Altuntaş / Aziz Kağan Güneş / Davut Güner / Remzi Köpüklü / Emre Demir / Muhammet Çelik / Cihan Adıman / Erhan İksamuk / Uğur Can Dural / Mevlâna Celâleddin / Hicabi Kırılanc / H. Ömer Özden / Leyla Arsal / Semiha Kavak / Alaattin Diker / Ömer Aksay / Âtîf Bedir / Faruk Uysal / Ali K. Metin / İbrahim Demirci / Ali Karaçalı / Hasibe Çerko / Eyüp Tekin / Zelkif Yıldırım / Mehmet Özger / Leyla Arsal / Ahmet Edip Başaran / Mahmut Kanık / Mehmet Çetin / Hayrettin Durmuş / Ali Necip Erdoğan / Zahide Aydoğdu / Süheyla Karaca Hanönü

281

ÖYKÜLER

ATEŞLER / ÇUKURDA

Anton Çehov

Öykü, 102 Sayfa

Anton Pavloviç Çehov (1860-1904) öykü ve oyun yazarıdır. Dünya edebiyatının klasikleri arasında sarsılmaz bir yeri vardır. Çehov, bir röportajında öncü olmayı başarabilmiş yazarların anlatım tekniklerini mükemmelleştirdiğine vurgu yaparak “*Büyük insanlar bir yerlere doğru giderler ve bizi oraya çağırırlar.*” der. Bugün Çehov’un kendisi de sözünü ettiği o öncü yazarlardan birisi olarak anılmaktadır. O, eserlerinde kahramanlarının iç dünyasındaki değişim sürecini anlatır. Öykülerinde çok farklı sosyal katmanlardan ve etnik gruplardan seçtiği değişik yaşlarda bireyleri ve farklı türlerden canlıları resmeder.

Birsen Karaca, Çehov’un ilgiyle okuyacağınız iki uzun öyküsünü bu kitap için çevirdi: “Ateşler” ve “Çukurda”.

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ YIL:24 SAYI:281 MAYIS 2020

ISSN 1301-210X

HECE

MAYIS 2020

281

K künye

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-210X

YIL: 24 **SAYI:** 281

Mayıs 2020 (Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ömer Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni

Rasim Özdenören

Yayın Kurulu

Âtîf Bedir, Cafer Haydar, Faruk Uysal, İbrahim Demirci

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1 Kızılay/Ankara

İletişim

Tel: (312) 419 69 13 Fax: (312) 419 69 14 P.K. 79 Yenişehir/Ankara

www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma: Âtîf Bedir, İbrahim Demirci

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: www.sarakusta.com.tr

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San. ve Ltd. Şti

2020 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 250 TL.

Kurumlar İçin: 649 TL.

Hece+Heceöykü: 350 TL.

(2020 Yılı Dergi Aboneliğine 2020 Özel Sayıları Dâhildir)

Yurt Dışı: 150 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri verilmez.

İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 30. 04. 2020

İÇİNDEKİLER

ÖNYAZI

Rasim Özdenören / Küresel Salgın ve Edebiyat / 5

ŞİİR

İhsan Deniz / Bağ / 8

Mehmet Narlı / Biyografik Fragmanlar 3 / 9

Şakir Kurtulmuş / Veda / 10

Yaşar Bedri / Vebadan Ölenlere Sor-Uzak Ülke Sek Olsun! / 12

Adem Turan / Zeytin Bereketi / 14

İsmail Karakurt / Demek Koşuğu / 15

Ali Sali / Her Acıya Benzer Bu Yaralar / 16

Mehmet Solak / Ölmek Belki / 18

Mehmet Aycı / Deterjan / 21

İbrahim Eryiğit / Bahar mı Gelen / 22

Mustafa Uçurum / Salgın Yalnızlık / 23

İbrahim Yolalan / Ter İzi / 24

Seher Özkök / Şimdi / 25

Ahmet Tepe / Kuzey Rüzgârı / 26

İbrahim Cökburun / Annemin Çiçekleri / 27

Eyyüp Akyüz / Muhtasar Dünya Risalesi / 28

Halil Ünal / Vazo Yerleştirme Sanatı / 29

Yunus Emre Altuntaş / Kinsaşa / 30

Aziz Kağan Güneş / İstirham / 31

Davut Güner / Soğuk Bir Mart / 32

Remzi Köpüklü / Sesiyle Bir Hayat / 33

Emre Demir / Uzun Yollara Kısa Şiir / 34

Muhammet Çelik / Nar Saati / 35

Cihan Adıman / Greenlerin Büyükşehir Maceraları / 36

Erhan İksamuk / Sahipsiz Ölü Kuşlar / 37

Uğur Can Dural / Yeni Gözler İçin / 38

ÇEVİRİ SAYFALARI

Mevlâna Celâleddin / Gazel / 40

YAZI

H. Ömer Özden / 20. Asır'da Bir Çile Adamı: Necip Fazıl / 41

Leyla Arsal / Şiiri Bilişsel Şiirbilim ile Okumak / 52

Semiha Kavak / Spinoza ve Yahudi İnancında Deprem Etkisi Teolojik-Politik İnceleme / 59

Alaattin Diker / Eifel'de Muhalif Bir Yazarın İzini Sürmek / 65

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

Ömer Aksay / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 75

HECE BULUŞMALARI

Atasoy Müftüoğlu ile Medeniyet, Sekülarizm ve Edebiyat Üzerine... /

Katılanlar: Âtîf Bedir, Faruk Uysal, Ali K. Metin, İbrahim Eryiğit, / 78

OKURYAZARIN NOTLARI

İbrahim Demirci / Bađlanıő ve Çaba / 94

GÜNLÜK

Ali Karaçalı / Günler / 96

PORTRE

Mehmet Aycı / Cins / 102

AYIN SÖYLEŐİSİ

Hasibe Çerko ile Kristal Kentler ve Başka Şeyler Hakkında Bir Söyleőü / Konuőan: Eyüp Tekin / 104

BENİM FİMLERİM

Zelkif Yıldırım / Andrei Tarkovsky Offret/Kurban (1986) / 115

HECE POSTASI

Faruk Uysal / 121

YAKIN BAKIŐ

Mehmet Özger ile Şairlere ve Şiire Dair... / Konuőan: Leyla Arsal / 126

Ahmet Edip Başaran / Hem Söz Hem Eylem: Defacto Ölümler / 135

ÇEŐİTKENAR

Mahmut Kanık / Michel Chodkiewicz (Sidi Ali) / 139

Mehmet Çetin / Bir Yüređi, Bir Şiiri, Bir De Âhı Kaldı Ragıp Karcı'nın / 141

Hayrettin Durmuş / Kitaptan Kurtuluő Yok / 145

Mustafa Uçurum / Biraz Yavaőla! / 148

Âtîf Bedir / Tanrı'nın Eli / 150

YENİ KİTAPLAR

Ali Necip Erdoğan / Din ve Asi / 151

Zahide Aydoğdu / Bir Dükânı Beklemek / 153

İbrahim Eryiğit / Bir Fırtına Tuttu Bizi -Türküler Kitabı- / 155

Süheyla Karaca Hanönü / Zongo'nun Deđirmeni / 157

Rasim Özdenören

KÜRESEL SALGIN VE EDEBİYAT

Günümüz küresel yaşantı ortamına gelinceye kadar savaşlar ve hastalıklar da içinde olmak üzere tüm ilişki biçimleri tekil düzlemdeydi. Orduların karşılıklı savaş hallerinde bile taraflar birbirleriyle tekil olarak karşılaşp çarpışıyordu.

Salgınlar bile bir beldenin sınırları içinde kalıyordu. Tek istisnası Ortaçağda Avrupa'da yaşanan veba salgını... 4-5 yıl sürmüş ve 50 milyon insanın ölümüyle sonuçlanmıştı. Günümüzle karşılaştırsak o bile yöresel sayılır. Çünkü yalnızca Avrupa kıtası ile sınırlıydı.

Günümüzdeyse her türlü ilişki biçiminde olduğu gibi salgın da küresel ölçekte geliyor. Çünkü insanlar, kurumlar, kuruluşlar arasındaki ilişkiler etkileşimli (interaktif) düzlemde seyrediyor. Herkes herkesle dolaylı ya da dolaysız birebir etkileşim halinde görünüyor.

İlişkilerin tekil düzlemde seyrettiği dönemlerde savaş veya salgın ve benzeri sarsıntılı dönemlerin edebiyata yansımaları kanıksadık. Burada tekil düzlemde derken kitlesel hareketleri de tekil düzlem içinde algılıyoruz. Olayın kitlesel düzlemde seyretmesi onun tekilliğine halel getirmiyor.

Kadim Grek'te *İlyada* ve *Odisea* destanları bu sarsıntılı dönemlerin edebiyata menkıbevi (mitik) destanlar olarak yansımalarının ilk örnekleri sayılabilir.

Charles Dickens'ın 1859 yılında yayınlanan *İki Şehrin Hikâyesi* romanı 1789 Fransız Devrimi öncesinden başlayıp devrim sürecini ve devrimden sonraki sarsıntılı yılları Paris ve Londra ekseninde anlatır.

Bundan 10 yıl sonra, 1869'da Lev Tolstoy'un *Savaş ve Barış* romanı yayınlanır. Roman 19. yüzyılın ilk çeyreğinde Moskova aristokrat aileleri arasındaki karmaşık ilişkileri konu edinir. Bu sırada Napolyon'un Moskova seferi başlamıştır. Savaş cephe, daha doğrusu bütün bir Rusya bozkırlarında Fransız ve Rus ordularının karşılaşmalarını, Rus ordusunun Moskova'ya doğru ricatını anlatırken, cephe gerisindeki insani ilişkilerdeki karmaşıklık hiç de cepheadekinden daha az çapraşık değildir.

Fransız Devrimi, devrimden sonraki Napolyon dönemi ve

bizzat Napolyon'un bütün Avrupa'yı ve Britanya'yı büyüleyen güçlü kişiliği dönemin kotasını ve Rusya'yı derinden etkilemiştir. Her iki romanda bu etki bariz biçimde görünür ve sergilenir... Bu duruma belki Fransız Devriminin ve Napolyon'un o günün dünyasındaki travmatik etkisi demek de mümkün. Adı geçen romanlar bu sarsıcı etkiden doğan gerginliğin ve bunalımın ürünü sayılmalıdır dersek abartmış olmayız.

1917 Bolşevik devrimi... Bu devrimin cephe ve cephe gerisi yaşantıları ise devrimden yıllar sonra Boris Pasternak'ın *Dr. Jivago*, Şolohov'un *Ve Durgun Akardı Don* ve Aleksandr Soljenitsin'in *İlk Çember*, *Kanser Koşuşu* ve öteki romanları devrim sonrası Sovyet yaşantısının dramatik tabloları olarak öne çıkıyor. Keza İzak Babel'in *Kızıl Süvariler'i*, Ekim Devrimi sürecinde yaşanan ve yazarın gazeteci olarak katıldığı Polonya-Sovyetler savaşını anlatan, yüksek ateşli öyküleri o günlerin çarpıcı anlatımlarıdır.

Öykü denilince Wolfgang Borchert'i anımsamamak ne mümkün. Hastalıklarla geçmiş kısacık hayatında (sadece 26 yıl) içinde yer aldığı İkinci Dünya Savaşı onun kalemıyla savaş karşıtlığının mükemmel örnekleri olarak öne çıkıyor. O, her bir öyküsüyle bir *Savaş ve Barış* romanını bir kez daha yaratmıştır. Onun öyküleri insana, iyi ki bu savaş olmuş ve Borchert onu yaşamış ve bu savaşlar, insana ironik olarak, hiç bitmeseymiş, dedirtiyor.

Andre Malraux'nun *İnsanlığın Durumu* ve *Umut* romanları... *Umut* 1937de yayımlanıyor. İspanya iç savaşını konu ediniyor. *İnsanlığın Durumu* ise 1933'te yayımlanıyor. İlginçtir, Malraux kendi ülkesi Fransa'yı değil, hep başka ülkeleri eserlerine konu edinmiştir. *İnsanlığın Durumu* romanında da Çin komünist devrimi üzerinden Şangay'da yaşanan kargaşa yüklü acılı günleri epik bir üslupla betimlemiştir.

J. Paul Sartre'in *Özgürlük Yolları* başlıklı üçlemeli romanlarında İkinci Dünya Savaşı öncesi, savaş esnası ve sonrasında yaşananların bireyde yansımaları, onların kararlarını etkilemedeki gücü kendi varoluşçu felsefesi açısından yansıtılıyor.

Ve elbet Albert Camus'nün *Veba'sı*... *Veba* Cezayir'in Oran şehrindeki bir veba salgınını anlatıyor. Ancak eleştirmeciler bu veba salgınının aslında Nazi Almanya'sının Fransa'yı işgaline veya bir başka görüşe göre Fransa'nın Cezayir'i işgaline bir protesto sesi olarak yükseltildiği kanısında ortak... Bizim içine burada söz konusu olan bir salgın hastalığın adım adım nasıl geliştiği, olayın kahramanları üstünde nasıl etkiler doğurduğu... Roman hem felsefi yorumlamalara açık, hem insan trajedisinin çeşitli safhalarını izleme bakımından bir baş eser... Ancak günümüzün koronavirüs salgınının küresel ölçekte yarattığı sarsıntı ile karşılaştırıldığında Oran'da yaşananların çocuk oyuncağı mesabesinde kaldığını iddia edesi geliyor insanın...

Amerikan edebiyatında Hemingway'in Birinci Dünya Savaşına atıfta bulunan *Silahlara Veda* ve İspanyol iç savaşında Faşizm karşıtı gerillaları anlatan *Çanlar Kimin İçin Çalıyor* romanları anılmadan geçilmemeli... Keza Faulkner'in

Türkçeye *Aşk ve Ölüm* başlığıyla çevrilen (Soldier's Pay: Askerin Kısmeti) ve yaralanmış olarak yurduna dönen askerin dramatik yaşantısını konu edinen romanı unutulmamalı...

Türkçede Kemal Tahir'in *Yol Ayrımı*, Tarık Buğra'nın *Küçük Ağa'sı* Türk İstiklal Savaşının edebiyata yansımaları olarak değerlendirilebilir. Adalet Ağa-oğlu'nun *Üç Beş Kişi* romanı 1980 darbesinden sonra yaşanan yasaklı günlerin ve gecelerin birey planındaki yansımalarını anlatır.

Bütün bunları şunun için zikrediyorum. İnsanın yaşadığı deprem, salgın, savaş gibi topluca gelen musibetler bir biçimde edebiyatta bir yansıma buluyor.

ABD'de vuku bulan 11 Eylül (2001) uçak saldırısıyla ülkenin ticaret sembolü olarak gösterilen ikiz kulelerin yıkılışı ilkin Amerikan toplumu üzerinde, daha sonra da bütün dünyada sarsıcı etkiler uyandırmıştır. ABD'nin Irak'ı işgali ve Afganistan'a müdahalesi bu saldırıdan sonra gerçekleştirilmiştir. Olayın edebiyata ve sanata yansımaları ise Amerikan yurttaşının kendine özgü güven duygusunun yerle bir olmasına yol açmıştır. O tarihten sonra Amerikan sanat alanında, özellikle plastik sanatlarda mistisizme olan eğilimin yoğunlaştığı belirtiliyor.

Bütün bunlardan sonra koronavirüsün yeryüzü ölçeğinde yaşattığı ve halen yaşatmayı sürdürdüğü sarsıntının edebiyata nasıl yansıtacağı izlenmesi gereken bir merak konusu...

Koronavirüs insanlığın şimdiye kadar yaşadığı tüm travmalardan farklı bir özellik taşıyor. Dünya Savaşları da içinde olmak üzere yaşanan irili ufaklı bütün travmalar bu virüs salgınına oranla tekil düzlemde sayılır. Olayın kitlesel olması onun tekilliğini zedelemeyiz. Bütün savaşlar, ister iki ulus arasında isterse ikiden çok uluslar arasında olsun, tekil düzlemde kalıyor. Yani o savaşa katılanlarla sınırlı... Sonuçları itibariyle yaygınlaşmış olması da onların tekil özelliğini ihlal etmiyor.

Türk edebiyatı bu tür sarsıntılara cevap vermede her zaman geç kalsa bile, işbu virüs salgını şimdiden şiirlerin konusu haline gelmeye başladı bile.

Bu virüs salgını yalnızca tıp alanında değil, iktisatta, teknolojiye, toplum hayatında, bireylerde yarattığı psikolojik strese ve daha birçok alanda farklı boyutlarda etki gösterecektir. Karantina yaşantısı bireysel ilişkilerimizde şimdiden farklı boyutlarda etkisini göstermeye başladı bile. Fiziki mesafeye riayet etme zorunluluğu, el sıkışma, kucaklaşma gibi muhabbet gösterilerinin kısıtlanması, sokağa çıkmadaki sınırlandırmalar farklı bir ilişki biçimine doğru evriliyor.

Küresel çapta yaşanan karantina yaşantısının bireysel ve toplumsal hayat-taki yansımalarının ne gibi dramatik etkiler yarattığını ve yaratacağını önümüzdeki zaman dilimlerinde edebiyat perspektifinden izlemiş olacağız. Bu etkiler salt tıbbi alanla sınırlı kalmayacak, hukuki, iktisadi, siyasi, dahası askerî alanlarda, kültürel boyutta ne gibi sarsıntılara ve değişimlere medar olacak göreceğiz, görülecektir...

İhsan Deniz

BAĞ

Tıpkı geçen sene cuma
öğleden sonrası gibi..
Rahmaninov çalıyor radyoda.
2. Pişano konçertosu..
Tuşlar kederden eriyor.
Terleyen kuşların adasında..

Bunu yazmıştım sana geçen
sene cuma öğleden sonra deniz kıyısında.
Beni artık sadece Rahmaninov'la hatırla.

Kendisini bunalımdan kurtaran
doktoruna ithaf etmiş konçertoyu.
Sen olabilirdin uykumu paslandıran
elmas bıçağı hafifçe yerinden çıkaran.
Kalan ömrümün son imdat damlasını
sana ithaf ederdim hiç düşünmeden.

Bu sene iğdeler sararmadı.
Çok hasar verdi kış kaşlarıma.
Hiç vaktim olmadı ürtiker aşısına.
Seni karşımda bulamadım.
Portakal saatini yardıma çağıramadım.

Belki kuşlar döner bahçeye. İncir
yolları seher vaktini gözler.
Belki bir gün kapım çalınır,
Rahmaninov eşliğinde
saçlarımı tararsın Dârü'laceze'de.

Mehmet Narlı

BİYOĞRAFİK FRAGMANLAR 3

eylül kapanması

havaya kaldırılmaktan yorulmuş kollarıyla
marşlar söylemekten nasırlaşmış dilleriyle
birbirini kollamaktan çarpılmış gözleriyle
ötekinin yokluğuna kurulmuş idealleriyle
türkiye kadar büyük çuvala doldurularak
dökülünce demirlerin ve duvarların arkasına
ihanet yükünü taşımaktansa ölmek yeğdir diyerek
petrol ve irin kokan dünyayı sırtlarından indirdiler
pusudan çıkmış cellatları görünce anladılar
iyiyi ve kötüyü hayatı ve ölümü devlet tanımlar

ana üşümesi

baharın güneşine sermiş de yünlerini
kara eylül öncesi konuşur ana
yaz gelsin de açılın da kozalar beyaz beyaz
bitirsin de mektebini oğlan diplomasın alsın da
mürvetine erelim nam olsun şu cihana

kurdun kuşun yedinin kırkın göçtüğü yerden
sağ haberi gelmiş amma ciğer çürümüş
kara yılanlar dolanmış dal gibi bedenine
asın demiş yüzünüzün rengi olsun yüreğimdeki leke
anam demiş anam görmesin beni böyle

karantina

oğlum kuyuya atacaklar bizi kitapları yakalım
kendi ahırımıza gömülsek faydasız
herkesi birbirine şahit tutmuşlar
muhannetin dili kangren olmuş
zor tutuyor jandarma mektebin orada

baba eşkıya değil bunlar maksatları başka
tarlamızı tüfeğimizi atlarımızı versek faydasız
bunlar kitabın değil ruhumuzun peşindeler
ağzımız görsünler ama duamızı göstermeyelim
içimize çekilirsek korkarlar bizden

Şakir Kurtulmuş

VEDA

1.

kış olsa da mevsim üşümeyiz
baharat kokuları üstünde taşınır cesetler
doğu kapısından girer tabut geride naftalin kokusu kalır
nefis bir rüya uyandırdı o ki, güzel ölüm
göğün açılan su kapılarından tane tane düşerken yağmur
boğazımda zor hece sesim kısık ve ıslak
kabuklarını soyup hazırlıyorum ruhumu yarına

yeryüzü ayetleri dizi dizi göğün nakışlı katmanlarında
samanyolunda gezerken rastladığın güneş
her sabah aynı pencereden gösterir yüzünü
çölün üstünden masmavi bir renk uzanır gökyüzüne
etrafındaki yeşil ve serin rüzgârları gölgeleyerek gelir
her zaman kendini yenileyerek gizlediği güzellikte güneş

ısladığını hissetmezsin kupkuru dur bedeninin
göğsüne iğneyle tutturulmuş ceplerin suyla dolu olsa bile
ışığa ayarlıdır kalbin, göğsün sırlısıklam ter
öksürük nöbetlerine rağmen
gözlerin başka bir yerde taşların üzerine odaklanmış
başka bir güzellikte serilmiş güneşlenirken
gecenin yanıp sönen ışıklarına meftun
çalışmayan, duyu ve koku organlarını bitap düşüren sessizlik
hakikate ayarlıdır oysa bizim yâr diye bildiğimiz güneş
her sabah yeniden doğar içimizde beyaz umutlar
afrika'nın siyah ve yetim yüzlerinde güller açar
sabah her zamanki tazeliğinde ve yalnız gelir
dağa açılır bütün kapılar
güneşte toplanır göğün açılan kapılarından dağıtılan sular

sen yağmuru bilemezsin
dünyanın kaburga kemikleri çatlar çılgılığını duyarsın
üstünden boşalan yağmur başka bir şarkının nakaratıdır
başka bir duadır üstümüzde tütsülenen yağmur
dağların açık yarasından süzülen suların
şelaleye dönüşen ırmakların makili yolları gibi
tekindir ama sen bilmezsin
bilemezsin neden ıslak içimizdeki bütün yollar

neden bedenlerimiz hareketsiz karantınada
dünya askısına bırakılmış bir eşya gibi
yeni resmedilmiş yağlı boya bir tablo sanki
çetin rüzgârlarla savaş günlerinde yaşamış olsan bile
üşürsün hem gecenin karanlık odalarında üstünde çiğ
üstünde çizik kar taneleri
üstünde buz tutmuş kırık camlar
bastırılmış acılar,yoğun sis
gri ve kırık hüznün

2.

koronadan kaçıp vebaya yakalananlar
asansörle gökyüzüne çıkıyordu geç kaldım
yetişemedim cenaze törenine samanyolunda rastladım
ölü gömleği giymekti amacım
tabutun içindeki ölüyü çıkardım kendimi koydum
kimse görmedi beni
ben ölümü gördüm

güneş güney yarım küreye yol alırken
ayı örtersin gecenin ve mehtabın üstüne ısıtsın diye
üşüyen kollarını içine çeker kanatlarında uyursun
ırmaklar kalbini denize açar okyanusa giden yolda
ruhta açılan yaraları ayrılık besler
ayrılık yarasını ise çiçekler
vefasız değildir yâr gibi güneş
yarın sabah görüşmek üzere der, veda edip giderken
ıtır kokularına batırılmış zemheride yıkanmıştır artık
gündüzden kalan sıcaklığı bastırırsın hatıra olarak
göğsünde vedanın izi kalır

topla getir soyulmuş kıpkırmızı elma kabuklarını
hüznün saksısına ek, yeşersin umut tomurcukları
nisan yağmurları nasıl temizliyorsa havayı suyu toprağı
öyle temizlesin koronadan ciğerleri
ne zaman başlar mezarlıkta yeni bir şölen
ölüm toprağı ne zaman kabarır bilinmez
sen hazır ol her an gelip alacaklarmış gibi seni

ve bilemezsin yanından geçen derviş
veda edip giderken
neden selam verdi sana
sen neden üşüdüñ..

Yaşar Bedri

VEBADAN ÖLENLERE SOR-UZAK ÜLKE SEK OLSUN!

körün ömrü başka bir köre maviyi anlatmakla geçiyor.
gün ortası bir gemi, karar veremez
kalbini nerede saklayacağını, gün ortası bir gemi
yorgun, öksürüklü, gönülsüz düdüğüyle
karışır dünya işlerine, bir dolu cinayet haberi

ışık ölüleri mi demeliydim o eski hayaletler
kelebeğin yazdan kalan yaşama endişesi
rüyalarımı zehirleyen korku ne anlatır sana?
düşün mevsim indirim... kırık zarlar! hiç mi
konuşamadık verandayı, gecenin derinliğini

vadinin yırtığı veda mektubu dağılmış
mürekkep endişesiyle alınma konan kar maskesi
kıyıda endişeli corona, ganyan, soğuk algınlığımız
kıyıya ışığını döken gemide bitmeyen karantina

kafası karışmış zangoçlar beş çayında dilsiz
paslı çanlar, kuşluk seremonisi, aklım, her şey eksik
ışıklar vebalı mıdır! ölecek mi ışıklar! beni tütüne sar
emanetçide rehin kalan kırık oyuncaklarım hiç olmadı
su kesiminde ötekine maviyi anlatıyor mavnalar

çocukların kuşlar için kurduğu tuzak belki
kaybolan günlerimize bırakılan veda mektubudur.
düşer dilime cemre. havada çürüyen barut kokusu
radyoda tanklar, son darbe! bahçeme dadanan sansar
netekim talan ediliyoruz! şeflerin çanağında son kemik
dökülen kanı çocukların kafataslarıyla içerken ürpermezler!

kamburumu bardaki masaya bıraktım -haydi sor
barmen uzak ülkemi getir, trabzon akşamları, sek olsun
barmen corona, intihar taslağı, kırk haramiler
vebadan ölenlere sor -ne alırlar? bayım suyunuz acı
atlıkarıncaya örttüm armalı ceketimi, bayım siz
ölüm tarifini vermeden gittiniz. tanık mı tuttunuz
ölü güneşi, kirli peşkirleri, kuşlukta kurulan darağacı

kırık oyuncaklarım emanetçide, kim ne yapsın?
öfkeli bir şimendifer gibi yeni çıktım rüyadan
seninle kayboldu yıkıcı imgelem, öteki şeyler
palet, fırça müştemilat gölgemizi sürüyor, sürsün
seninle erken veda çanları, paslı silistreler

örttük arastayı. zangocum bakır çanı erken çaldı
rüzgâr kararsız, sokak lambasında kesif sarı ışıklar
körün ömrü başka bir köre maviyi anlatmakla geçer
gün ortası bir gemi, karar veremez atılan zarın rengine
iner birazdan kepengimiz, çekilir üstümüze perdeler.

Adem Turan

ZEYTİN BEREKETİ

Bütün konuklara anlatıyorum bunu: insan geldiği yeri unutmamalı!
Her dilden ayrı hikâyeleri olan bir güneyli gibi, bilirsiniz işte!
Her yerde ölüm; çok çok ölüm: ah bizi asla affetmeyin!
Ya da görünen yaralarımızla çıkıp gitmeden önce
Konu komşuyla başlamalı güne konuşa konuşa
Sağa sola merhabalar, nasılsınlar, iyi günler komşu babamız..

Kocaman adamlarsınız artık, sizi yormaz bu kocaman adımlar
Gerilmiş bir yay gibisiniz taş avlularda, sizi kim tutar
Uçan taylar gibi süzülüp gidiyorsunuz işte çayırlarda
Baktıkça bakın dünyaya; dönüp bir daha, dönüp bir daha!

Ezelden beri böyledir bu, balık suda, su bulutta, bulutsa her yanımızda
Elimizde bir dal parçası ve bu güz yağmurlarıyla yola devam
Sonra bir somun ekmek, birkaç zeytin, belki bir tas hoşaf
Zeytin berekettir; ah, dünya yanarsa yansın artık!
Bu ev hâli, bu yeni alışkanlıklar, bu kendimize doğru
Upuzun yolculuklar..

Rüyalarım çok karışık Yusuf, sevgili kardeşim, anla artık beni
Günler açıp barikatlar kalktığında, Bismillah deyip zeytine gidelim seninle..

İsmail Karakurt

DEMEK KOŞUĞU

demek bu sabah şehir deniz kokuyor
demek martılar zambak atıyor havada
demek sokağın kedileri şen
peki serçelerin ne işi var dallarda
gül dalına bülbül bulamamışken

demek oğlanların kalbi lodosa yakalanmış
demek babasız kızlar çirkin
demek eve geç gelenlerin adı lili
affin ve pişmanlığın içinden
demek bir şey diledin şairlere
mesela deliksiz kasaba uykusu
ya da şili'den bir devrim
demek söğütlerin ninnisi büyütmüş bazılarını
demek bazıları saçlarını uzatmış
kiraz çiçeği gibi köpürmek için şiirde

demek sözcükler parmaklarından kan içiyor
kalemin beyaz kâğıdı deldiği yerden
demek av dönüşü kumru erkeği gibi yere çakıldın
dünyaya bir geyiğin gözlerinden bakınca
demek kaplanı göremiyorsun

demek gök mavi ve unutmabeni çiçeği mavi
demek o konuşuyor ben konuşuyorum
demek o susuyor ben susuyorum
demek tek mektubun orman sesiyle
hiç konuşmamış gibi olduk
hiç susmamış gibi şimdi

zambaklı kartlar, kart postallar dışında

demek bana deli divane diye baktığın
demek üstüne baş koyduğum on dörtlü
demek bende bir yara açık kalmış
göğsünde ölümü okşayan terziler ne işe yarıyorsa
adını yazdığım defne çelenkleri